

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ ได้มุ่งเน้นเพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนทำอิฐมอญ แนวทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย แนวคิดต้นทุน และแนวคิดในการประเมินโครงการลงทุน โดยมีการศึกษาข้อมูลทางด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนทำอิฐมอญ

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนทำอิฐมอญ : กรณีศึกษาตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ทฤษฎีต้นทุนในการจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการผลิต และทฤษฎีผลตอบแทนในการประเมินโครงการลงทุน ซึ่งเป็นการวัดผลการดำเนินงานทั้งหมดของธุรกิจที่สัมพันธ์กับยอดขาย

ทฤษฎีต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

ในธุรกิจที่ผลิตสินค้าจำเป็นต้องคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Cost) ไม่ว่าจะธุรกิจจะผลิตสินค้าในรูปแบบลักษณะใด มีขนาดเล็กหรือใหญ่ ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์จะเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายการผลิต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ดวงมณี โภมารทัต, 2546 : 135-136)

1. วัตถุดิบ (Materials) คือ ส่วนประกอบสำคัญในกระบวนการผลิตที่ถูกเปลี่ยนสภาพให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ต้นทุนวัตถุดิบแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) หมายถึง วัตถุดิบที่นำไปใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการโดยตรง สามารถคำนวณได้ง่ายว่า ต้นทุนวัตถุดิบที่รวมอยู่ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยเป็นเท่าใด เช่น ต้นทุนของไม้ในการผลิตโต๊ะ 1 ตัว ต้นทุนของผ้าที่นำมาใช้ตัดเป็นเสื้อ 1 ตัว เป็นต้น

1.2 วัสดุทางอ้อม (Indirect Materials) หมายถึง วัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้นแต่ใช้เป็นจำนวนน้อยหรือในบางกรณีเป็นการยากที่จะทราบได้ว่าจะต้องใช้วัสดุเหล่านี้ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยเท่ากับเท่าใด เช่น ตะปู กาว เหล็ก เป็นต้น กิจกรรมบางแห่งอาจใช้คำว่าวัสดุโรงงาน (Factory Supplies) หรือวัสดุสิ้นเปลือง (Supplies) แยกเป็นรายการอีกรายการหนึ่งต่างหากจากรายการวัสดุทางอ้อม

ในการพิจารณาว่ารายการใดเป็นวัสดุทางตรงและรายการใดเป็นวัสดุทางอ้อมนั้นจะต้องพิจารณาเงื่อนไขทั้ง 2 ประการประกอบกัน กล่าวคือ วัสดุซึ่งถือว่าเป็นวัสดุทางตรงจะต้องเป็นส่วนประกอบสำคัญซึ่งใช้โดยตรงในการผลิตสินค้า และสามารถคำนวณเป็นต้นทุนในการผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปได้โดยง่าย หากขาดเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งเสียแล้วย่อมถือว่าเป็นวัสดุทางอ้อม

2. ค่าแรง (Labor) คือ จำนวนเงินที่กิจการจ่ายเป็นค่าตอบแทนแรงงานในการผลิตสินค้าหรือบริการ การจ่ายค่าแรงอาจจะอยู่ในรูปต่าง ๆ เช่น ในรูปของเงินเดือน ค่าแรงรายชั่วโมง ค่าแรงรายชิ้น (ตามหน่วยสินค้าที่ผลิต) หรือในรูปของผลตอบแทนอื่น ๆ เช่น ค่าล่วงเวลา โบนัส และเงินรางวัลใจอื่น ๆ โดยปกติจะแยกค่าแรงเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ค่าแรงทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าแรงที่ต้องเกิดขึ้นเพื่อเปลี่ยนสภาพวัสดุให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือเป็นค่าแรงที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้านั้น ๆ โดยตรง และสามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงที่ใช้ในการผลิตสินค้า แต่ละหน่วยได้โดยง่าย ตัวอย่าง เช่น ค่าแรงของพนักงานคุมเครื่องจักรในแผนกประกอบ ค่าแรงของช่างตัดเสื้อในกิจการผลิตเสื้อสำเร็จรูป เป็นต้น

2.2 ค่าแรงทางอ้อม (Indirect Labor) หมายถึง ค่าแรงที่ไม่ได้ใช้หรือไม่ได้เกี่ยวกับการผลิตโดยตรง เช่น ค่าแรงหัวหน้าผู้ควบคุมงาน เงินเดือนของยาม ภารโรง หรือพนักงานทำความสะอาด เงินเดือนของผู้จัดการโรงงาน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่ได้เป็นผู้ผลิตสินค้าโดยตรง ทั้งยังเป็นการยากที่จะติดตามรายการดังกล่าวเข้าในหน่วยที่ผลิต ทำให้ไม่สามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงเข้าในการผลิตสินค้าได้ นิยมจัดรายการนี้ไว้ในค่าใช้จ่ายในการผลิต

ข้อพิจารณาในการที่ถือว่าเป็นค่าแรงงานทางตรงต้องเข้าลักษณะทั้ง 2 ประการทำนองเดียวกับการแบ่งประเภทต้นทุนวัสดุ คือ แรงงานดังกล่าวต้องเป็นส่วนประกอบสำคัญในการผลิตสินค้าโดยตรง และสามารถคำนวณค่าแรงเข้าเป็นต้นทุนในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยได้โดยง่าย

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต หรือ โสหุ้ยการผลิต หรือ ค่าใช้จ่ายโรงงาน (Factory Overhead หรือ Manufacturing Costs) คือ ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งนอกเหนือจากรายการ วัสดุดิบทางตรงและค่าแรงทางตรงโดยปกติรายการต้นทุนที่รวบรวมไว้ในรายการค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ วัสดุดิบทางอ้อม ค่าแรงทางอ้อม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค ค่าเสื่อมราคา อาคาร โรงงาน เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ค่าซ่อมแซม และบำรุงรักษาสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ในโรงงาน

ขั้นตอนในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการผลิต มีดังนี้

การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตอาจอยู่ในลักษณะแตกต่างกัน สำหรับกิจการต่าง ๆ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาและตัดสินใจก่อนว่ากิจการต้องการใช้อัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตในการคิดเข้าในต้นทุนค่า หรือขึ้นงานอย่างไร หลักเกณฑ์ที่ใช้คิดค่าใช้จ่ายในการผลิตต้องมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการผลิต เกณฑ์ที่นิยมโดยทั่วไปมี 5 เกณฑ์ คือ (ดวงมณี โกมารทัต, 2546 : 209-217)

1. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งหน่วยผลิตเสร็จ (Unit of Production)
2. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนร้อยละของวัสดุดิบทางตรง (Direct Material Cost)
3. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนร้อยละของค่าแรงทางตรง (Direct Labor Cost)
4. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงแรงงานทางตรง (Direct Labor Hours)
5. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงเครื่องจักร (Machine Hours)

สำหรับรายละเอียดในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการผลิตแต่ละเกณฑ์จะแตกต่างกัน

ดังต่อไปนี้

1. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งหน่วยผลิตเสร็จ

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{หน่วยสินค้าที่ผลิตเสร็จ}}$$

การเลือกเกณฑ์หน่วยสินค้าที่ผลิตจะได้ผลดีที่สุดต่อเมื่อกิจการผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียว ในกรณีที่กิจการผลิตสินค้าหลายชนิดและต้องการใช้เกณฑ์นี้ก็ต้องพิจารณาต่อไปว่าสินค้าที่ผลิตมีลักษณะและกรรมวิธีการผลิตคล้ายคลึงกันหรือไม่ หากคล้ายคลึงกันมากเพียงแต่ต่างกันที่ขนาดหรือน้ำหนัก ก็ควรใช้น้ำหนักของตัวสินค้าเป็นตัวแบ่งสรรค่าใช้จ่ายการผลิต รวมไปให้สินค้า

ชนิดต่าง ๆ บางกิจการอาจให้แต้ม (Point) แก่สินค้าต่าง ๆ เพื่อแบ่งสรรค่าใช้จ่ายการผลิตได้มากน้อยตามต้องการ

2. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนร้อยละของวัตถุดิบทางตรง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{วัตถุดิบทางตรง}} \times 100$$

วิธีนี้จะนำไปใช้ในกิจการซึ่งผลิตสินค้าประเภทต่าง ๆ โดยมีอัตราส่วนในการใช้วัตถุดิบต่อชั่วโมงเท่ากัน นอกจากนี้ยังใช้ในกรณีที่พบว่าบัญชีย่อยของค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบเป็นหลัก อย่างไรก็ตามกิจการส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้วิธีนี้ เพราะโดยแท้จริงแล้วค่าใช้จ่ายการผลิตไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุดิบทางตรงเลย ด้วยเหตุนี้การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตตามร้อยละของวัตถุดิบทางตรง จึงนำไปใช้ในขอบเขตที่จำกัดมาก

3. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนร้อยละของค่าแรงงานทางตรง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการผลิตโดยประมาณ}}{\text{ค่าแรงงานทางตรง}} \times 100$$

กิจการส่วนใหญ่นิยมใช้เกณฑ์นี้มากที่สุด เพราะเป็นวิธีที่ใช้ง่ายและสะดวก กิจการไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการรวบรวมชั่วโมงทำงาน อย่างไรก็ตามเกณฑ์นี้ยังมีข้อบกพร่อง เช่น บัญชีย่อยค่าใช้จ่ายการผลิตบางรายการ สัมพันธ์กับระยะเวลา แต่ปรากฏว่าอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตถูกคิดตามต้นทุนแรงงานทางตรง อัตราค่าแรงที่ต่างไปจากอัตราค่าแรงเดิมขณะเมื่อกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตและปัจจัยการผลิตในโรงงานไม่ใช่มีแต่แรงงานคนเท่านั้น ยังมีเครื่องจักรต่าง ๆ ด้วย

4. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงแรงงานทางตรง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{ชั่วโมงแรงงานทางตรง}}$$

ตามเกณฑ์นี้จะคิดค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าเป็นต้นทุนผลิตภัณฑ์ตามเวลาที่ใช้ไปในการผลิตมีหลักการเดียวกับเกณฑ์หน่วยผลผลิต อย่างไรก็ตามการที่กิจการจะทราบจำนวนชั่วโมงแรงงานทางตรงได้ต้องมีการจดบันทึก ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

5. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงเครื่องจักร

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{ชั่วโมงเดินเครื่องของเครื่องจักร}}$$

เหมาะสำหรับกิจการที่มีเครื่องจักรเป็นจำนวนมาก ควรใช้ชั่วโมงเครื่องจักรเป็นเกณฑ์กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการผลิต แต่ในทางปฏิบัติอาจประสบความยุ่งยาก เพราะต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการจดบันทึกและรวบรวมข้อมูลชั่วโมงเครื่องจักร

ทฤษฎีผลตอบแทนที่เกี่ยวข้อง

การที่ธุรกิจประมาณกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายของโครงการแล้วจะนำข้อมูลที่ได้มาประเมินโครงการเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนในโครงการ จำแนกได้เป็น 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ (ดุขฎิ ศิริวัฒนพงษ์, 2546 : 11-17)

1. การประเมินโครงการโดยไม่คำนึงถึงค่าปัจจุบันของเงิน เป็นการประเมินที่ทำได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว การประเมินโดยไม่คำนึงถึงค่าปัจจุบันของเงิน ได้แก่

1.1 วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) เป็นวิธีที่จะประเมินว่าเงินที่จ่ายลงทุนในโครงการนั้นจะได้รับกลับคืนมาเต็มจำนวนต้องใช้เวลานานเท่าไร ถ้าคำนวณค่างวดเวลาคืนทุนได้ค่าน้อย แสดงว่าการลงทุนในโครงการนั้นได้รับการคืนทุนเร็ว จึงสมควรลงทุนในโครงการนั้น งวดเวลาคืนทุนสามารถคำนวณได้ 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 กระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากันทุกปี

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{กระแสเงินสดจ่ายลงทุนสุทธิ}}{\text{กระแสเงินสดรับสุทธิรายปี}}$$

กรณีที่ 2 กระแสเงินสดที่ได้รับแต่ละปีมีมูลค่าไม่เท่ากัน การคำนวณงวดเวลาคืนทุนกรณีนี้ต้องหาค่ากระแสเงินสดรับสะสมนับตั้งแต่ปีแรกจนกระทั่งได้กระแสเงินสดรับรวมเท่ากับกระแสเงินสดจ่ายพอดี

ระยะเวลาคืนทุน ควรมีระยะเวลาที่สั้นกว่าระยะเวลาคืนทุนที่ต้องการ หรือมีระยะเวลาคืนทุนเร็ว

2. การประเมินโครงการโดยคำนึงถึงค่าปัจจุบันของเงิน เป็นการประเมินโดยอาศัยความเป็นจริงที่ว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปเงินจะมีค่าเปลี่ยนแปลงไปด้วย กล่าวคือ เงินจำนวนที่เท่ากันในเวลาต่างกัน เมื่อนำไปซื้อสินค้าและบริการชนิดเดียวกันจะได้ปริมาณต่างกัน การพิจารณาค่าของเงินในแง่ของการลงทุนจะใช้หลักคอกเบี้ยทบต้นเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

มูลค่าปัจจุบัน (Present Value) หมายถึง การหามูลค่าของเงินที่จะได้รับในอนาคตว่าควรมีมูลค่าปัจจุบันเท่าใด ซึ่งเงินที่ได้รับในอนาคตย่อมมีมูลค่าปัจจุบันน้อยกว่า หรือมูลค่าของเงินในปัจจุบันที่ค่ามากกว่าเงินที่จะได้รับในอนาคต เพราะเงินที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถนำไปลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์ได้ โดยคิดลดจากผลตอบแทนที่ควรจะได้รับ ในช่วงเวลาปัจจุบันถึงอนาคต

$$\text{มูลค่าปัจจุบันของเงินที่ลงทุน} = \text{มูลค่าในอนาคตของเงินที่ได้รับ} \times \text{ปัจจัยคอกเบี้ยปัจจุบัน}$$

$$PV = FV_n (PVIF_{i,n})$$

โดยที่

$$PV = \text{มูลค่าปัจจุบัน (Present Value)}$$

$$FV_n = \text{มูลค่าของเงินในอนาคต (Future Value) จำนวน } n \text{ งวด}$$

$$I = \text{อัตราคอกเบี้ยที่ควรได้รับ}$$

$$N = \text{จำนวนงวด หรือ จำนวนปี}$$

$$PVIF = \text{ปัจจัยคอกเบี้ยมูลค่าปัจจุบัน}$$

การพิจารณาโครงการ โดยคำนึงถึงมูลค่าปัจจุบัน สามารถทำได้ 2 วิธี ได้แก่

2.1 วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) หรือ วิธีคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow) คือ ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดแต่ละปีที่คาดว่าจะได้รับตลอดระยะเวลาของโครงการกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายลงทุนในโครงการนั้น ๆ ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ ซึ่งโดยปกติคือค่าของทุนของเงินที่จัดหามาเพื่อลงทุนในโครงการ

$$\text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)} = \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่าย}$$

ถ้า NPV ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0 แสดงว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับมากกว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่าย หรืออาจกล่าวได้ว่าการลงทุนในโครงการดังกล่าวให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำจึงเป็นโครงการที่น่าลงทุน

ถ้า NPV ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 0 แสดงว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับน้อยกว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่าย หรืออาจกล่าวได้ว่าการลงทุนในโครงการดังกล่าวให้ผลตอบแทนต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำจึงเป็นโครงการที่ไม่น่าลงทุน

2.2 วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return : IRR) เป็นการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากกระแสเงินสดสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ การลงทุนที่มีผลทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่ได้รับในอนาคตเท่ากับเงินลงทุนจ่ายเริ่มแรกจึงเป็นอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงที่ได้รับจากการลงทุน

$$\text{อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (IRR)} = \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับ เท่ากับ} \\ \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่าย}$$

อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงที่คำนวณได้ควรเท่ากับ หรือมากกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ

การศึกษาค้างนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ผลตอบแทนเพื่อประเมินโครงการลงทุนในการทำ
อิฐมอญ ทั้งหมด 3 วิธี ดังนี้

1. ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) ต้องมีระยะเวลาน้อยกว่าหรือเท่ากับระยะเวลาคืน
ทุนที่กำหนดไว้
2. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) ต้องมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิต่ำกว่า ศูนย์ หรือ
มีค่าเป็นบวก
3. อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return) ต้องมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ย
เงินฝากประจำหรือสูงกว่าต้นทุนของเงินทุน เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป
ในปัจจุบัน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้างต้นและผลตอบแทนในการลงทุนทำอิฐมอญ : กรณีศึกษาค้างบาล
พระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป็นการศึกษาค้างความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อประเมินผลและ
ตัดสินใจว่า โครงการนั้นคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่โดยพิจารณาจากค้างต้นและผลตอบแทนจาก
การลงทุน ซึ่งในการค้างนี้แบบอิสระนี้ได้มีการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และค้างเคียงกัน
ค้างนี้

พงษ์ศิริ กลิ่นบัว (2539) ได้ศึกษาค้างเรื่อง การค้างเนินงานของค้างผลิตอิฐมอญ ในจังหวัด
เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาค้างการค้างเนินงานและปัญหาในการค้างเนินงานของค้างผลิต
อิฐมอญ ในจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้างการค้างเนินงานของค้างผลิตอิฐมอญ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงงานผลิตอิฐมอญ
ขนาดเล็กส่วนใหญ่มีการค้างเนินธุรกิจแบบบุคคลธรรมดา โรงงานขนาดใหญ่จะค้างเนินธุรกิจแบบ
นิติบุคคล ด้านการค้างจัดการ พบว่า โรงงานขนาดใหญ่มีค้างงานค้างนวน 21-90 คน ส่วนใหญ่จะมีแผนก
ต่าง ๆ ค้างคือแผนกค้างจัดซื้อ แผนกผลิต แผนกขายและแผนกการเงิน สำหรับ โรงงานขนาดเล็กมีค้างงาน
ค้างนวน 9-20 คน ด้านการผลิต โรงงานค้างทั้ง 2 ขนาด มีกรรมวิธีการผลิตส่วนใหญ่จะค้างใช้เครื่องจักร
ค้างดินที่ค้างใช้ในการผลิตส่วนใหญ่จะซื้อค้างจากแหล่งค้างดินซึ่งขุดค้างดินเพื่อการค้างจำหน่าย วัสดุที่ค้างใช้ในการเผา
อิฐมอญค้างฟืนมากกว่าค้างถ่าน ปริมาณการผลิตส่วนใหญ่ผลิตเป็นปริมาณที่ค้างไม่ค้างแน่นอน ปีค้างซึ่งที่
ค้างกำหนดปริมาณการผลิตค้างขึ้นอยู่กับปริมาณที่ค้างถูกค้างสั่ง ทางค้างด้านการตลาด โรงงานค้างทั้ง 2 ขนาด
ค้างให้ความสำคัญค้างด้านคุณภาพของผลิตค้างภัณฑ์ สถานที่ค้างใช้ในการค้างจำหน่ายและผลิต ค้างด้านราคา และค้าง
โฆษณา เรียงตามค้างลำดับ การค้างหนดราคาอิฐมอญจะค้างหนดจากค้างสภาวะของตลาดและฤดูค้าง

มากกว่าการกำหนดจากต้นทุน ด้านการเงิน เงินที่นำมาลงทุนส่วนใหญ่ของโรงงานทั้ง 2 ขนาด มาจากสินเชื่อของสถาบันการเงิน ปัญหาต่าง ๆ ของผู้ผลิตอัญมณี พบว่าโรงงานขนาดเล็กมีปัญหาด้านการเงินมากที่สุด ในขณะที่โรงงานขนาดใหญ่มีปัญหาด้านการตลาดมากที่สุด

ธีระศักดิ์ อรัญพิทักษ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนโรงงานอัญมณี ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ และประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมต่อการลงทุนในโครงการโรงงานอัญมณี ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และเพื่อวิเคราะห์ความไหวตัวของโครงการ เมื่อต้นทุนหรือผลตอบแทนของโครงการมีการผันแปร

การศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนทางการเงินที่อัตราคิดลดร้อยละ 10 พบว่าโครงการมีความเป็นไปได้เชิงเศรษฐศาสตร์ และมีความเหมาะสมในการลงทุน โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (NPV) เท่ากับ 3,870,341 บาท ซึ่งมากกว่าศูนย์ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) เท่ากับ 1.2334 ซึ่งมากกว่าหนึ่ง อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 41.94 ซึ่งมากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่กำหนดคือร้อยละ 10 การวิเคราะห์ความไหวตัวของโครงการ กรณีรายได้ลดลง โครงการสามารถทนต่อสภาวะการตกต่ำทางด้านราคาจำหน่ายได้มากที่สุดที่ราคาขายลดลงเหลือก่อนละ 0.33 บาท และสามารถทนต่อจำนวนยอดขายที่ลดลงจากยอดขายปกติ ร้อยละ 32 หรือยอดขายน้อยสุดต้องไม่น้อยกว่า 5,875,200 ก้อนต่อปี ในด้านต้นทุน โครงการสามารถแบกรับภาระการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตได้มากที่สุดร้อยละ 44 และสามารถทนต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยได้ถึงร้อยละ 20 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสูงสุด กรณีราคาขายลดลงร้อยละ 10 พร้อมกับการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตร้อยละ 20 โครงการนี้ จะไม่เหมาะสมในการลงทุนต่อไป